

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я
Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 3 (80) 2014
Том 2

Миколаїв
2014

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

К.М. Думенко, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишнеvsька, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкач, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 2 від 28.10.2014 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2014

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В. В. Липчук, доктор економічних наук, професор

Б. І. Шувар, кандидат економічних наук

Львівський національний аграрний університет

Проаналізовано останні публікації і дослідження на тему інновацій та чинників, що її формують. Представлено поняття інновації економіки, виокремлено загальноприйняте визначення інновації. Сформовано в групі основні напрями інноваційної діяльності у сільському господарстві. Подано пропозиції для оцінки стану інноваційного розвитку сільського господарства через низку показників та індексів. Схематично представлено базу для визначення інноваційного розвитку сільського господарства. Відзначено основні складнощі побудови системи показників оцінки інноваційного розвитку. Виокремлено найбільш важливі показники, які пов'язані з інноваційними процесами в бізнес-середовищі. Розглянуто ефективність інновацій з позиції реалізації цілей діяльності підприємства, з точки зору соціального ефекту. Звернуто увагу на систему показників оцінки інноваційності Європейського табло інновацій.

Ключові слова: інновації, інноваційність, інноваційний процес, оцінка інновацій, інноваційні показники

Постановка проблеми. Інноваційність, яка уособлює здатність господарських суб'єктів до впровадження на ринок нових продуктів або застосування нової технології, нової організаційної форми, нових виробничих, фінансових чи маркетингових методів, є однією з основних проблем сучасної економіки.

Інноваційну діяльність можна віднести до стратегічних дій, які вже в найближчій перспективі будуть вирішальними для зростання міжнародної конкурентоздатності вітчизняної економіки. Особливого значення набуватимуть здатність до швидкого впровадження сучасних технологічних, менеджерських і організаційних рішень, перетворення їх в комерційний успіх.

Дослідження проблем інноваційного розвитку вітчизняної економіки завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що інновації визначають конкурентоздатність та динамічність економічного росту в цілому.

© Липчук В. В., Шувар Б. І., 2014

Активізація інноваційного процесу є одним із найбільш дійових механізмів соціально-економічних перетворень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема інновацій і чинників, які формують їх поширення, в останнє десятиріччя набрала особливого значення, а дослідження процесу інновації зумовлене всезростаючим значенням ролі інновацій в житті людини та прагненням до опису цього явища.

Актуальність розглядуваної проблеми привертає увагу вітчизняних економістів. Більшість публікацій присвячені практичному аналізу сучасного інноваційного процесу в економіці України в цілому. Тільки останнім часом появилися окремі публікації П. Саблука, В. Яценко, В. Гейця, М. Кісіля, П. Музики та інших вчених, які мають загальний характер інноваційної діяльності в сільському господарстві. Цілоком можна погодитися з А. П. Гречан, що якщо «проблемам інноваційного розвитку підприємств та активізації їх інноваційної діяльності присвячені роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, то питання аналізу цих процесів недостатньо досліджені» [1, с. 31]. Особливо це стосується сільського господарства.

Постановка завдання. Метою даної публікації є пропозиція системи показників, які дозволяють оцінити стан інноваційності розвитку сільського господарства.

Виклад основного матеріалу. Різні вчені трактують поняття «інновації» залежно від об'єкта та предмета свого дослідження [2, с. 22]. Інновацію економіки слід розуміти як здатність та мотивацію підприємців постійно шукати і використовувати в практиці наукові результати, наукові дослідження і розробки, нові концепції, ідеї і винаходи. Інновації також означає покращення та розвиток існуючих виробничих, експлуатації, обслуговування та впровадження нових рішень в організації та управління, вдосконалення і розвиток інфраструктури, особливо щодо збору, обробки та розповсюдження інформації. Останнє загальноприйняте визначення трактує інновації як «впровадження нового або значно вдосконаленого продукту (виробу чи послуги) або процесу, нового маркетингового чи організаційного методу в практиці господарювання, організації місця праці або відносин з оточенням» [3].

Показники інноваційності особливого значення набули на переломі 70-80 років минулого століття з появою перших інноваційних політик [4, с.21].

Особливість сільського господарства визначає спрямованість дослідницької та інноваційної діяльності в напрямку до:

- збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, попит на яку здебільшого перевищує пропозицію на ринку;

- підвищення якості продукції, що виробляється, чого вимагають як індивідуальні, так і інституціональні клієнти (посередники та переробні підприємства);

- прибутковості ведення виробництва;

- формування іміджу сільськогосподарського виробника в ринковому середовищі.

Стан інноваційного розвитку сільського господарства може бути оцінений на основі показників і індексів. Останні дозволяють не лише оцінити динамічні зміни чи дати відповідні порівняння, але можуть служити для побудови комплексного зваженого показника інноваційності.

Для оцінки рівня інноваційності сільського господарства пропонується застосування абсолютних та відносних показників. Що стосується абсолютних показників (не абсолютні величин), то вони дозволяють оцінити внутрігалузевий рівень інноваційного розвитку, враховуючи потенціал сільського господарства.

Стосовно відносних показників, на нашу думку, для оцінки інноваційного розвитку характеристикою може бути показник відношення обсягу інновації (процесової) чи продуктової до максимально можливого або потенціального використання інновації. З другого боку відношення цього потенціального рівня до загального може служити для визначення потенційно можливого інноваційного середовища.

Характеристику інноваційного розвитку пропонується розглядати в двох розрізах: підметовому і предметовому, що характеризуватиме відповідні сфери, представлені на рисунку.

В підметовому розрізі основою виступають конкретні виробничі одиниці – загальна їх чисельність, ті що можуть роз-

виватись інноваційно та ті, що впроваджують інновації. В предметному розрізі сфери розглядаються як окремі види інновацій продуктових і процесових з розподілом на технологічні та організаційні.

Рис. Вихідна база для визначення рівня інноваційного розвитку сільського господарства

Відношення відповідних сфер між собою і дає підстави для визначення показників інноваційного розвитку. Відповідно:

- відношення реальної інноваційної сфери до потенційної буде характеризувати рівень поширеності інновацій;
- відношення потенційної інноваційної сфери до загальної – ступінь інноваційності сфери;
- відношення реальної інноваційної сфери до загальної – рівень інноваційного розвитку.

Одним з основних показників інноваційного розвитку є частка підприємств, які впроваджують інновації (чи конкретний її вид) по відношенню до загальної кількості підприємств певного сектора або кількості потенційних інноваторів. Однак, використання і такого показника в значній мірі обмежене через те, що часто підприємства одночасно використовують різні технології, різні машини і обладнання, тобто «гібрид старого і нового», що не дозволяє чітко визначити групу інноваторів. Тому більш вдалим є показник частки виробництва продукції на основі інновацій до загального виробництва.

Використання в практиці винаходів і інших науково-технічних розробок може принести багато соціальної і еконо-

мічної користі. Це може стосуватися кращого використання робочої сили, виробничих потужностей, кращого задоволення людських потреб, економії ресурсів, покращення стану здоров'я людей, екологічної ситуації тощо.

В цілому треба зауважити, що побудова системи показників оцінки як стану інноваційного розвитку, так і ефективності інноваційної діяльності аграрних формувань, відзначається особливою складністю, зокрема з огляду на відсутність однозначних показників та можливості їх розрахунків на підставі статистичної інформації. Вітчизняна статистика в сільськогосподарських підприємствах таких статистичних обстежень не проводить.

Щоб визначити стан інновацій в економіці використовують два типи показників:

- пов'язані з інноваційними процесами, що відбуваються на підприємствах і характеризують інноваційну діяльність і її наслідки;

- пов'язані з інноваційними процесами в бізнес-середовищі.

Для оцінки інноваційних процесів, що відбуваються в підприємствах, використовують такі показники:

- частка інноваційних підприємств у загальній кількості підприємств;

- витрати на інноваційну діяльність на підприємствах;

- частка вартості продажів нових і вдосконалених продуктів, представлених на ринку протягом останніх трьох років, в загальному обсязі продажів за рік.

Найбільш важливими показниками, які пов'язані з інноваційними процесами в бізнес-середовищі, є:

- частка валових витрат на наукові дослідження і розробки в ВВП;

- торгівля високотехнологічними послугами;

- платіжний баланс в технології;

- число патентних заявок.

Звернемо увагу на те, що ефективність інновацій необхідно розглядати з позицій реалізації цілей діяльності підприємства. Цілком очевидно, що метою впровадження інновації може бути збереження обсягу продажу або прибутку. В такому

випадку додатковий ефект не буде мати кількісного виразу, відповідно і реалізація інновації, на перший погляд, буде не ефективною. З другого боку, впровадження інновації може мати і інший побічний ефект, який не завжди є результатом впровадження виключно інновації і часто не піддається однозначному виміру. Наприклад, вихід на нові ринки, збільшення частки на традиційному ринку тощо. Посередній ефект мають інновації, спрямовані на раціональне та економне використання ресурсів виробництва.

Треба пам'ятати, що інноваційний процес має суттєве і позаекономічне значення, яке може знайти втілення в соціальних, екологічних, політичних та інших аспектах.

В достатній мірі треба говорити і про соціальний ефект інноваційного процесу. Впровадження і поширення інновацій має суттєвий вплив як на спосіб життя окремих людей, так і на цілі суспільства передусім за рахунок формування способу споживання. Клієнти купують продукти і послуги, які більше відповідають їх потребам і вимогам, отримуючи тим самим перевагу над існуючими раніше.

Разом з тим можуть бути запропоновані і інші показники. Зокрема:

- питома вага виробництва продукції за новою технологією;
- питома вага продажу нових продуктів.

Вважаємо, що заслуговує на увагу і повинна бути застосована як для оцінки інноваційності сільського господарства, так і економіки в цілому система показників інноваційності Європейського табло інновацій (European Innovation Scoreboard) [5]. Ця система створена в 2010 р. і оснований на 25 показниках. Показник інноваційності (*IUS – Innovation Union Scoreboard*) поділений на п'ять груп, з яких три перших характеризують вкладення (*Input Indicators*), а дві інших – показники продукту (*Output Indicators*).

Перша група «Фактори стимулюючі інновації» охоплюють структурні умови, необхідні для створення відповідного інноваційного потенціалу. Друга група показників «Творення знань» вимірює видатки на інвестиції в людський капітал та на дослідження і розвиток (НДР). Третя група «Інноваційність і

підприємництво» дозволяє оцінити інноваційні зусилля на рівні підприємства (макрорівень). Четверта група «Застосування інновацій на практиці» включає показники, що відображають затрати праці і бізнес-діяльність та додаткову вартість в інноваційних секторах. Остання група, що має назву «Інтелектуальна власність», служить для виміру ефектів стосовно нау-хау, зокрема в високотехнологічних секторах.

Слід зазначити, що подібна методологія застосовується і для визначення глобального сумарного індексу інноваційності.

З метою більшої концентрації на оцінці інноваційності конкретних організацій, різноманітності інноваційних дій, зокрема маркетингових і організаційних інновацій, управління інноваціями в ЄС був сформований показник EXIS (Exploratory Approach to Innovation Scoreboards) [6]. В загальній кількості – це 28 показників, розміщених в шести тематичних групах:

1. Сім показників різновидності інновацій на рівні фірми (innovation diversity), які характеризують різні типи інновацій;

2. Чотири показники ринку, орієнтованого на інновації (innovation friendly market), які відображають ємкість інновацій клієнтів;

3. Чотири показники потоку знань або в якій мірі фірми використовують зовнішні джерела знань;

4. П'ять показників інвестицій в інновації, такі як наявність фінансів, використання програм підтримки громадських інноваційних та валових інвестицій в знання;

5. Чотири показники рівня інноваційної діяльності, що охоплюють наявні в компанії людські ресурси;

6. Чотири показники адміністративної підтримки інноваційної діяльності, які вимірюють здатність державної політики сприяти надходженню інновацій.

Інноваційна діяльність на сільськогосподарських підприємствах є проблематичною в силу низької інвестиційної привабливості галузі. Незважаючи на те, що сільське господарство має високий інвестиційний потенціал, хоча б в силу того, що в світі відчувається нестача продовольства, а проблема голоду в деяких країнах стоїть дуже гостро, основним інвестором в сільське господарство повинна бути держава. Приватний бізнес

не поспішає вкладати гроші в розвиток цієї галузі. Крім галузевих особливостей, одними з основних стримуючих факторів є: довгостроковий характер інвестування в сільське господарство, слабкий розвиток конкурентного середовища, порівняно більш висока прибутковість вкладення фінансових коштів в галузі паливно-енергетичного комплексу та торгівлі.

Впровадження та ринкове освоєння новацій стримується також рядом інших чинників, серед яких найвагомішими є низька платоспроможність господарств і відсутність достовірної й повної інформації про новітні вітчизняні наукові розробки в галузі сільського господарства.

Висновки. Необхідність нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, забезпечення її конкурентоспроможності на світових ринках та диверсифікація експортної діяльності потребують посилення інноваційного розвитку вітчизняного сільського господарства.

Стан інноваційності розвитку сільського господарства як галузі економіки може бути оцінений системою загальних і часткових, абсолютних та відносних показників та індексів. Вихідною базою для цього в певній мірі може бути поділ сільського господарства на відповідні інноваційні сфери.

Активізація України на зовнішніх ринках, інтеграційні зусилля вимагають переходу на застосування сучасних методик та показників визначення стану інноваційності економіки в цілому і сільського господарства, зокрема що потребує подальшого наукового обґрунтування.

Список використаних джерел:

1. Гречан А. П. Об'єкти аналізу інноваційної діяльності підприємств / А. П. Гречан // Економіка і держава. — 2006. — 7. — С. 31—32.
2. Ілляшенко Н. С. Організаційно-економічні засади інноваційного маркетингу промислових підприємств : монографія / Н. С. Ілляшенко. — Суми : «Вид-во СумДУ», 2011. — 192 с.
3. Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, wyd. 3, OECD/Eurostat, tłum. Danuta Przepiórowska, Warszawa, 2008, s. 48.
4. Świt innowacyjnego społeczeństwa. Trendy na najbliższe lata // Warszawa : PARP, 2013. — 180 с.
5. Office for Harmonization in the Internal Market (Trade Marks and Designs), [access mode] : <http://oami.eu.int>
6. A. Arundel, H. Hollanders, EXIS: An Exploratory Approach to Innovation Scoreboards, [access mode] : http://proinno.intrasoft.be/admin/uploaded_documents/eis-2004_EXIS.pdf

В. В. Липчук, Б. И. Шувар. Оценка инновационности развития сельского хозяйства.

Проанализированы последние публикации и исследования на тему инноваций и факторов ее формирующих. Представлены понятия инновации экономики, выделено общепринятое определение инновации. Сформированы в группы основные направления инновационной деятельности в сельском хозяйстве. Представлены предложения для оценки состояния инновационного развития сельского хозяйства по ряду показателей и индексов. Схематически представлена база для определения инновационного развития сельского хозяйства. Отмечены основные сложности построения системы показателей оценки инновационного развития. Выделены наиболее важные показатели, связанные с инновационными процессами в бизнес-среде. Рассмотрена эффективность инноваций с позиции реализации целей деятельности предприятия, с точки зрения социального эффекта. Обращено внимание на систему показателей оценки инновационности Европейского табло инноваций.

V. Lypchuk, B. Shuvar. Evaluation of innovative agrarian development.

Analysis of recent publications and research on innovation and the factors that form is made. The concept of innovation economy was presented. The generally accepted definition of innovation is determined. The main areas of innovation in agriculture are developed. The suggestions for the assessment of innovative agrarian development through a series of indicators and indices are made. The scheme of the basic determination of innovative agrarian development was represented. The main challenges of formation of indicators system of innovation measures were noted. The most important indicators related to innovation processes in a business environment were pointed out. The efficiency of innovations in order to achieve the goals of the company, in terms of social impact was defined. The attention is paid to the system of indicators to measure the innovativeness of European innovation scoreboard.

ЗМІСТ

Обліково-аналітичне, фінансово-кредитне та інформаційне забезпечення розвитку аграрного сектора економіки України	5
О. Ю. Єрмаков. Методологія економічного дослідження аграрних проблем.....	3
В. В. Липчук, Б. І. Шувар. Оцінка інноваційності розвитку сільського господарства.....	13
О. М. Крамаренко. Вплив інфляції на результати роботи банківської системи України.....	22
І. В. Мельниченко. Загиблі посіви в контексті інформаційного забезпечення виробничого менеджменту.....	29
Є. М. Руденко. Удосконалення механізму управління податковими платежами сільськогосподарських підприємств.....	35
Bozena Kaczmarek. Innovation risk in agricultural production.....	44
С. В. Сендецька. Основні тенденції розвитку ринку маркетингових комунікацій України.....	53
Н. В. Войтович. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрної сфери економіки України	59
І. В. Ксьонжик. Формування концепції інфраструктурного забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій України	67
А. Ю. Корабахіна. Особливості застосування АВС-аналізу у процесі формування товарного асортименту сільськогосподарської продукції	75
О. Г. Обмок. Облік результатів рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників	83
А. Л. Коляда. Аналітичний інструментарій ідентифікування латентних чинників ефективного управління підприємствами.....	91
Соціально-економічні напрями підвищення привабливості та конкурентоспроможності аграрного сектора	101

Б. В. Погріщук. Формування наукового середовища як основи розвитку інноваційної економіки.....	101
В. І. Мельник, Г. Б. Погріщук. Організаційно-економічний механізм відтворення в агропромисловому комплексі на засадах екологічної безпеки	111
І. А. Ажаман. Розвиток екологічного аудиту в сільському будівництві.....	119
Н. А. Грецька. Особливості державного регулювання розвитку оптових ринків сільськогосподарської продукції в Україні	126

Пріоритетні напрямки інноваційної діяльності землеробської галузі..... 134

Н. В. Палапа, І. О. Сігалова, О. В. Крикунова, А. М. Карпук. Комплексна оцінка загальної деградованості орних земель.....	134
С. М. Ковтун-Водяницька, В. В. Тарасова, Є. Ю. Полукарова, С. С. Древова. Малопоширені інтродуценти роду <i>pereta</i> l. Як нове джерело для вітчизняної виноробної галузі	144
Н. В. Поляшенко. Характеристика гумусового стану схилених чорноземних ґрунтів степу України.....	151

Актуальні питання сучасних технологій виробництва і переробки тваринницької сировини та її стандартизації 158

В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С. В. Кіш. Результати племінної роботи з внутрішньопорідним типом свиней породи дюрок української селекції «степовий» в умовах ПАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області	158
Т. В. Підпала, О. С. Марикіна. Вплив жуйних процесів на молочну продуктивність корів різних порід.....	166
Л. С. Патрєва. Вплив калібрування яєць качок кросу «Темп» на їх інкубаційні якості.....	173

В. А. Кириченко, Є. В. Баркар, С. П. Кот. Зв'язок молекулярно-генетичних маркерів з показниками живої маси ягнят при народженні	178
А. А. Рукавиця, С. І. Луговий. Аналіз результатів використання селекційних (оціночних) індексів як критеріїв відбору племінних свиноматок.....	182
Г. А. Данильчук, О. О. Кравченко, М. Г. Савчук. Вплив режиму годівлі на ефективність вирощування цьоголіток.....	189
П. О. Шебанін. Ефективне використання генофонду свиней в умовах ТОВ «Таврійські свині»	195
Роль аграрних вищих навчальних закладів у формуванні культури майбутніх фахівців	203
Р. Б. Кухар, Н. Р. Мотько, І. Р. Дудик, О. П. Токарчук. Інформатизація освіти – необхідна умова при формуванні інформаційного суспільства	203

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ

До друку приймаються статті, що відповідають вимогам ВАК і мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

подається примірник тексту статті, підписаний авторами, надрукований на папері форматом А4, а також електронний варіант на CD-ROM. обов'язково подається: рецензія доктора наук; квитанція про оплату, відомості про автора.

На диску повинен бути 1 файл з текстом статті, названий прізвищем автора (Стаття_Прізвище), файл з розширеною англійською анотацією та, при необхідності, файли з рисунками, графіками тощо.

Обсяг статті – до 8 повних сторінок. Розміри полів: ліве – 30 мм, праве – 20 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, до 30 рядків на сторінці.

Статті необхідно готувати за допомогою текстового редактора Microsoft Word. Шрифт статті – Times New Roman Cyr, через інтервал 1,5, розмір – 14 pt.

Назва статті має бути короткою (5-9 слів), адекватно відбивати її зміст, відповідати суті досліджуваної наукової проблеми. При цьому слід уникати назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Деякі питання...», «Проблеми...», «Шляхи...», в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Анотації (українською, російською та англійською) набирати курсивом 11 кеглем. Виклад матеріалу в анотації має бути стислим і точним (близько 50 слів). Слід застосовувати синтаксичні конструкції безособового речення, наприклад: «Досліджено...», «Розглянуто...», «Установлено...» (наприклад, «Досліджено генетичні мінливості... Отримано задовільні результати...»).

Розширена англійська анотація повинна містити 250-300 слів, об'єднаних у логічні речення (що еквівалентно одній сторінці А4 формату, 14 шрифту, 1,0 інтервалу).

Посилання в тексті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1, 6]. Посилання на конкретні сторінки наводити

після номера джерела, потім через кому сторінку (маленьке с.), далі її номер (наприклад: [1, с. 5]). Якщо далі йде інше джерело, то ставити його номер через крапку з комою в тих самих дужках (наприклад: [1, с. 5; 4, с. 8]). Не подавати в тексті розгорнутих посилань, таких як (Іванов А. П. Вступ до мовознавства. — К., 2000. — С. 54) (ГОСТ 7.1-84).

Усі цитати, мова оригіналу яких є іншою, подавати мовою Вісника й обов'язково супроводжувати їх посиланнями на джерело і конкретну сторінку.

Не робити посторінкових посилань, а подавати їх у дужках безпосередньо в тексті.

На всі рисунки й таблиці давати посилання в тексті. Усі рисунки мають супроводжуватися підрисунковими підписами, а таблиці повинні мати заголовки.

Рисунки виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Створити рисунок», а не виконувати рисунок поверх тексту. Написи на рисунках виконувати засобами Microsoft Word з тим, щоб редактор мав можливість зробити в них необхідні виправлення. У разі використання інших програм для створення рисунків надавати редакції на кожний рисунок окремий файл фотмату TIFF (незжатий – uncompressed) або формату JPG (найкращої якості – best quality).

Таблиці виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Додати таблицю». Кожна таблиця повинна займати не більше одного аркуша при розмірі шрифту TIMES тексту таблиці не менш ніж 12 кегль.

Формули у статтях по всьому тексту набирати у формульному редакторі MS Equation – 3.0, шрифт TIMES, 10 кегль.

Автори мають дотримуватися правильної галузевої термінології (див. держстандарти).

Терміни по всій роботі мають бути уніфікованими.

Між цифрами й назвами одиниць (грошових, метричних тощо) ставити нерозривний пробіл.

Скорочення грошових та метричних одиниць, а також скорочення млн, млрд, метричних (грн, т, ц, м, км тощо) писати без крапки.

Якщо в тесті є абревіатура, то подавати її в дужках при першому згадуванні.

Література, що приводиться наприкінці публікації, повинна розташовуватися в порядку її першого згадування в тексті статті й бути оформлена відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Номер у списку літератури має відповідати лише одному джерелу.

**Редакційна колегія залишає
за собою право на редакційні виправлення.**

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

УДК XXX.XX

Назва статті

*Л. С. Прокопенко, кандидат біологічних наук, доцент
Л. П. Чернолата, кандидат сільськогосподарських наук
Інститут кормів УААН*

Текст анотації українською мовою

Ключові слова: 4-7 ключових слів або словосполучень

Название статьи

*Л. С. Прокопенко
Л. П. Чернолата*

Текст аннотации російською мовою

Name of the article

*L. Prokopenko
L. Chornolata*

Text of annotation англійською мовою

* Текст статті *

Список використаних джерел:

1. Іваненко І. І. Назва роботи / І. І. Іваненко — К. : Вища школа, 1999. — 111 с.
2. Бобров М. І. Назва статті / М. І. Бобров // Назва журналу. — 1999. — № 6. — С. 23—25.

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 3(80), том 2 – 2014

Технічний редактор: *О. М. Кушнарьова.*
Перекладач-коректор: *О. В. Неліна.*
Комп'ютерна верстка: *Ю. В. Антонович.*

Підписано до друку 28.10.2014. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 13,4.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.